

SUPER MARIA

Campagne ACV Gender vraagt aandacht voor de gendergezondheidskloof.

DE MILITANT

Koenraad Van Speybroeck installeert elektronische enkelbanden.

OP STAP

Naar Waterproductiecentrum De Blankaart in Woumen.

Hoe Arizona de poten wegzaagt onder
ons sociaal welvaartsmodel

03 In beeld

Bijna 100.000 manifestanten betoogden samen tegen de plannen van de Arizona-regering.

04 Op stap

Hoe ons drinkwater wordt gemaakt ontdekken we in Waterproductiecentrum De Blankaart in de Westhoek.

06 Supermaria

Op Internationale Vrouwendag lanceerde ACV Gender een nieuwe campagne voor werkbaar werk.

4

08 De vraag

Waar vind ik informatie over mijn aanvullend pensioen?

09 De stelling

Drinkbaar water is een wettelijk basisrecht. Of niet?

10 Dossier

De plannen van Arizona onder de loep.

20 De militant

Militant Koenraad: "Als militant ben je niet alleen bemiddelaar, maar ook psycholoog."

22 De klant

Paulien gaat zwemmen in het oudste zwembad van Brussel.

IN BEELD

Met bijna 100.000 zakten ze af naar Brussel, de betogers op de nationale manifestatie. Met onder de deelnemers tienduizenden mensen uit de openbare sector die er hun bezorgdheid uitten over het federale regeerakkoord. Want openbare diensten worden opnieuw sterk gevisieerd om bij te dragen en te besparen, terwijl de sterkste schouders ontzien worden. De komende maanden volgen er nog acties, zoals de algemene staking op 31 maart. Allemaal samen tegen de sociale afbraak van de Arizona-regering en voor sterke openbare diensten!

13 februari 2025
Brussel

NT | EDITIE N°70 |
COLOFON

COÖRDINATIE
Dorien De Wit,
Pers & Communicatie
ACV Openbare Diensten

DRUK
Roularta Printing
www.roulartaprinting.be

CONCEPT & REDACTIE
The Fat Lady

COVER
Stien Van Kerckhoven

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Ilse Heylen
Helihavenlaan 21,
1000 Brussel

Uitgegeven door Visie in beweging vzw

Wil je NT Magazine niet langer op papier ontvangen? Laat het weten via nt@acv-csc.be en dan verwijderen we jouw persoonsgegevens uit ons NT-bestand.

Reacties kan je sturen naar de redactie via: nt@acv-csc.be

OP STAP ...

Elke maand trekken we door Vlaanderen en Brussel, op zoek naar opvallende verhalen bij de openbare diensten.

VANDAAG Waterproductiecentrum De Blankaart van De Watergroep in Woumen

TEKST
Eva Hugaerts

FOTOGRAFIE
Anton Coene

liefst 120 voetbalvelden groot. Het water doorloopt vervolgens verschillende zuiveringsstappen met zandfilters, ozon, actievekoolfilters en UV-licht. Dankzij deze innovaties is het gebruik van chemische producten sterk verminderd. "We proberen onnatuurlijke stoffen in de zuivering te vervangen door natuurlijke alternatieven."

De Watergroep zet samen met de Provincie West-Vlaanderen en enkele organisaties ook in op preventie om vervuiling van de waterbronnen te verminderen door nauw samen te werken met landbouwers. "Gewasbeschermingsmiddelen en in mindere mate meststoffen komen in de IJzer terecht en zijn een grote bron van vervuiling," legt Gerdi uit. "Via demo's met proefjes sensibiliseren we landbouwers over de impact van hun activiteiten op de waterkwaliteit. Als de kwaliteit van onze waterbronnen onvoldoende is, nemen we dat water niet in voor de drinkwaterproductie. Want het eindproduct dat we leveren aan onze klanten moet altijd voldoen aan de kwaliteitsnormen."

Opvallend is dat de vraag naar drinkwater daalt, ondanks de bevolkingsgroei. "We stimuleren zuinig watergebruik, met spaardouchekoppen en circulaire watersystemen bij bedrijven," aldus Gerdi. "Dat betekent minder inkomsten voor ons, maar we zetten in op duurzaamheid en langetermijnoplossingen. Piekmomenten blijven bestaan en moeten we kunnen blijven overbruggen." Een typisch piekmoment is verrassend ... kerstavond. "Op die dag is de vraag naar water groter dan op een droge zomerdag." 📍

In de herfst van 2023 was het centrum een tijd omsingeld door water, toen de Westhoek was overstroomd. "Twee weken lang konden we geen nieuw ruw water innemen, omdat overstromingswater onbruikbaar is. Gelukkig hadden we een reservevoorraad van drie miljoen m³ in ons spaarbekken. Zo konden we de productie op een lager pitje verderzetten."

De productie van drinkwater verloopt volautomatisch en wordt opgevolgd door een procestechnicus die het zuiveringsproces bepaalt en een techniekter ondersteuning. In totaal werken er 14 mensen in het centrum. Naast het onderhoud van de installaties op het terrein staan ze ook in voor het beheer van de waterproductiecentra van Zillebeke en Dikkebus (Ieper), pompinstallaties en berginginstallaties.

Het zuiveringsproces begint met de selectie van water op basis van tientallen parameters. Na een eerste filtering wordt het opgevangen in een spaarbekken van 60 hectare of maar

*De namen Paul en Betty verwijzen naar de vroegere mede-eigenaars van De Blankaart.

"Drink kraantjeswater!"

De vriestemperaturen zijn achter de rug, de akkers en velden rondom waterproductiecentrum De Blankaart staan nog gedeeltelijk onder water. Trekvogels en reigers rusten er uit in het nabijgelegen natuurgebied, waar zeearenden Paul en Betty* opnieuw broeden. Terwijl we aankomen, fietst een klas lagereschoolkinderen net het terrein op voor een rondleiding. De gidsen brengen de jonge bezoekers een belangrijke boodschap bij:

kies voor water van de kraan als drinkwater en ga zorgzaam om met het milieu.

Teamleider Drinkwaterproductie Gerdi Vandekerckhove leidt ons rond in de installatie. Waterproductiecentrum De Blankaart is in de winter goed voor zo'n 36.000 m³ drinkwater per dag, gewonnen uit ruw oppervlaktewater: regenwater en water uit de IJzer en de vijver van De Blankaart.

ACV Gender lanceerde op Internationale Vrouwendag een nieuwe Super Maria-campagne over werkbaar werk. Want ons land telt ondertussen 500.000 langdurig zieken, vaak door een negatieve invloed van werk op hun gezondheid. Vooral vrouwen, kort opgeleiden en lage inkomens worden getroffen, zegt Marte Billen van ACV Gender.

TEKST Eva Hugaerts

WAAROM WE MEER AANDACHT MOETEN HEBBEN VOOR DE GEZONDHEID VAN VROUWEN

Waarom ligt de focus dit jaar op gezondheid?

Marte: “Steeds meer mensen vallen uit door een slechte gezondheid door werk. De kloof tussen mannen en vrouwen in deze cijfers groeit. Het aantal vrouwen in langdurige ziekte steeg de laatste tien jaar met wel tien procent: vrouwen vallen vaker uit door stress, burn-out en musculoskeletale aandoeningen. Er is dus een duidelijke genderkloof op het vlak van gezondheid.”

Waar zijn we als maatschappij blind voor?

“De impact van werk op vrouwen wordt vaak genegeerd. Vrouwen werken vaker in contactberoepen zoals zorg en kinderopvang, met veel tillen en repetitieve taken. Vrouwen bij dienstenchequebedrijven worden daarbovenop ook blootgesteld aan tal van hormoonverstoorders. Het werk van al deze vrouwen wordt niet (h)erkend als zwaar. Kinderopvang is bijvoorbeeld net zo luidruchtig als de bouw, maar gehoorbescherming is er praktisch onmogelijk. In de textielsector worden zware bobijnen door mannen vervangen en erkend als zwaar werk, terwijl vrouwen vaker en repetitiever lichtere bobijnen wisselen, zonder erkenning.

Ook de impact van menstruatie, (peri)menopauze, endometriose en vruchtbaarheidsbehandelingen op het werk wordt onderschat. Veel vrouwen weten niet dat ze in de menopauze zitten en denken dat ze een burn-out hebben. Daarnaast nemen vrouwen nog steeds de meeste onbetaalde zorg op zich, wat hen een dubbele of driedubbele job oplevert. De tijdsbestedingsonderzoeken van socioloog Ignace Glorieux tonen telkens weer aan dat vrouwen meer en meer buitenshuis werken, maar dat mannen amper meer onbetaalde zorg opnemen in het huishouden en familie. Bovendien hebben eenoudergezinnen in 80 procent van de gevallen een vrouw als gezinshoofd.”

Welke oplossingen stellen jullie voor?

We pleiten onder meer voor een menswaardig

pensioen en een sterk einde-loopbaanbeleid, maar de federale maatregelen gaan net de andere richting uit. De toegang tot kinderopvang is verstrengd in Vlaanderen, waardoor deeltijds werkende vrouwen moeilijk een plaats vinden en in deeltijds werk blijven vastzitten. De federale regering stimuleert flexibeler werken, maar dat leidt tot nog meer onzekere jobsituaties. Onder meer door de afschaffing van de verplichting tot minimale wekelijkse arbeidsduur (momenteel is dat 1/3 van een voltijds uurrooster). We vragen meer waardering voor deeltijds werk en verzetten ons tegen het optrekken van het aantal gewerkte dagen per loopbaanjaar van 104 naar 136 bij de berekening van pensioenen. Ook het verminderen van gelijkgestelde periodes is een anti-vrouwenmaatregel. In de openbare sector willen we de voltijdse norm bij zware beroepen verlagen, zoals we eerder voor dienstenchequebedrijven voorstelden. Dit zou voor kinderopvang en zorg een goed idee zijn.”

Welke aangekondigde beleidsmaatregelen baren jou het meeste zorgen?

“Pensioenen zullen steeds meer afhangen van gewerkte jaren, wat vooral deeltijds werkende vrouwen treft. Het aantal dagen om een loopbaanjaar te halen wordt verhoogd, wat ook vrouwen die zwangerschapsrust, ouderschapsverlof en tijdskrediet hebben opgenomen benadeelt. ‘Loonkloof’ wordt niet één keer vermeld in het regeerakkoord en ‘pensioenkloof’ slechts één keer, gevolgd door een reeks maatregelen die de kloof net vergroten. De invoering van een ‘familiekrediet’ als vereenvoudiging van ouderschapsverlof en tijdskrediet lijkt ons uiteindelijk ook een besparingsmaatregel. We vrezen dat er bekibbeld zal worden op de duur en hoogte van uitkeringen.”

Meer weten over de impact van Arizona op de situatie van vrouwen? Ontdek het hier.

HANS
VANDEVELDE

Vakbondsconsulent
Vlaamse overheid

DE VRAAG

WAAR VIND IK INFORMATIE OVER MIJN AANVULLEND PENSIOEN?

“De meeste contractuele werknemers bij de overheid bouwen ondertussen een aanvullend pensioen op via hun werkgever. Dat was nodig omdat de werknemerspensioenen erg laag zijn in ons land. Als vakbond hebben we de uitbouw van de plannen mee bepleit”, vertelt Hans.

De plannen verschillen naargelang de overheid waar je werkt. “De meeste lokale besturen zijn aangesloten bij OFP Prolocus. Besturen leveren een bijdrage van ten minste 2,5 procent bovenop het loon. Bij de federale overheid bouwt de FOD BOSA een aanvullend pensioen op voor het contractueel personeel via AXA Belgium. De werkgeversbijdrage bedraagt 3 procent. Werknemers bij de Vlaamse overheid worden aangesloten bij het Vlaams Pensioenfonds. Sinds 1 juni 2024 is de basisbijdrage er opgetrokken tot 5 procent.”

“We krijgen regelmatig de vraag van onze leden waar ze de informatie over hun aanvullend pensioen kunnen vinden. Een zoektocht naar informatie start je misschien het beste bij www.mypension.be. Daar vind je zowel de informatie over je wettelijk als over je aanvullend pensioen.” Je kan er nagaan bij welk plan je aangesloten bent of was. Per plan vind je er het pensioenreglement. Je kan ook zien hoeveel pensioenreserve er al is gespaard.” Per plan zie je de pensioenreserve, een raming van het te verwachten bedrag bij pensionering en de overlijdensdekking. Als je aangesloten bent bij een aanvullend pensioenplan ontvang je jaarlijks ook een pensioenfiche met een overzicht van de opgebouwde pensioenrechten.

“Leden willen ook weten wanneer hun aanvullend

pensioen wordt uitgekeerd. Dat gebeurt automatisch op het moment dat je wettelijk pensioen ingaat, je hoeft daar zelf geen aanvraag voor in te dienen. Wanneer je pensioen wordt uitgekeerd krijg je ook gedetailleerde informatie. Je kan dan kiezen voor een eenmalige uitbetaling of een maandelijkse rente.”

Wat als je uit dienst treedt bij een werkgever? “Dan ontvang je een uittredingsfiche met daarop je pensioenrechten en de keuzes die je dan kan maken”, besluit Hans. 🗳️

Raak je niet wijs uit alle informatie en keuzemogelijkheden? Klop dan gerust aan bij één van onze consulenten.

ZIT JIJ MET VRAGEN WAAR JE NIET DIRECT EEN ANTWOORD OP WEEFT? STUUR ZE DOOR NAAR NT@ACV-CSC.BE

DE STELLING

Stelling

Drinkbaar water is een wettelijk basisrecht

Deze stelling is ☐ waar ☐ onduidelijk ☒ niet waar
☐ waarschijnlijk ☐ onwaarschijnlijk

Intro

Als we de kraan opendraaien, stroomt er ongelimiteerd gezond en drinkbaar water uit. Dat vinden we evident. Maar vreemd genoeg is drinkbaar water geen wettelijk basisrecht.

Omschrijving

In 2013 plaatste een Europees Burgerinitiatief (EBI) de campagne 'Water is een Mensenrecht' op de Europese agenda. Het burgerinitiatief wil de toegang tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen als fundamenteel recht in Europese wetgeving verankeren en pleit voor publieke waterdiensten en universele toegang. Het verzet zich tegen de (verdere) liberalisering van watermaatschappijen. Het EBI verzamelde 1.884.790 handtekeningen en zorgde ervoor dat het Europees Parlement een openbare hoorzitting hield over het thema.

Het comité achter de campagne van het burgerinitiatief bestond grotendeels uit vertegenwoordigers van vakbonden uit de publieke sector. De overheidsvakbonden – waaronder ACV Openbare Diensten – vinden het belangrijk dat de watervoorziening in publieke handen blijft.

Waterdiensten vervullen essentiële levensbehoeften en zijn geen handelswaar. Vandaag hebben ongeveer twee miljoen Europeanen geen toegang tot schoon drinkwater of sanitaire voorzieningen. Velen dreigen afgesloten te worden door betalingsproblemen.

De Europese Commissie moet stoppen met de privatisering van water- en sanitaire diensten te bevorderen. Marktwerving leidt tot ongelijkheid: wie meer kan betalen, krijgt betere diensten, terwijl de meest kwetsbaren achterblijven. Water en sanitaire voorzieningen zijn mensenrechten en moeten voor iedereen toegankelijk zijn.

In België is de watervoorziening voorlopig nog in publieke handen. Maar we moeten alert blijven. De Vlaamse regering halveerde immers het budget voor het waterbeschermingsplan Blue Deal. En die Blue Deal moet Vlaanderen net weerbaarder maken tegen waterschaarste door droogte en overstromingen.

Conclusie

Schoon, veilig en betaalbaar drinkwater is een mensenrecht. De watervoorziening is een publieke dienst en moet dat blijven. De overheid moet voldoende investeringen voorzien om waterschaarste, -overlast en -vervuiling aan te pakken. Onderinvestering door de overheid mag geen aanleiding geven tot commercialisering en privatisering van de waterwinning en -verwerking. 🗳️

ARIZONA, HET RECEPT VOOR SOCIALE AFBRAAK?

Deze regering wil drastisch ingrijpen in de overheidsfinanciën. Ook de publieke sector wordt op een streng dieet gezet. De teneur is duidelijk. Deze regering leeft in de liberale illusie dat werknemers vandaag geen bescherming nodig hebben, dat ziekte en werkloosheid keuzes zijn en dat collectieve problemen maar individueel opgelost moeten worden. Armen en nieuwkomers zijn daarbij eerste slachtoffer, gevolgd door werklozen en zieken. En treffend met dit mannelijk kernkabinet mogen vooral vrouwen ook de gevolgen dragen.

IMPACT OP DEFENSIE

Vandaag kunnen militairen op 56 jaar met pensioen en wordt het pensioen berekend op het gemiddelde loon van de laatste tien jaar. Met de Arizona-beslissingen zal een militair tot 11 jaar langer moeten werken voor minder pensioen. En de situatie was al niet zo best. Jaarlijks word je als militair gemiddeld 66 uur per week ingezet. Honderden van deze uren worden niet vergoed, noch in tijd, noch in geld. Volgens de hr-diensten van Defensie zou betaling per uur bijna 300 miljoen per jaar extra kosten. Een militair wordt dus gemiddeld 7 jaar gratis ingezet op een loopbaan. Op een militaire loopbaan van 38 jaar presteren militairen dus eigenlijk 45 jaar (38+7) jaar.

Er staan maatregelen in het regeerakkoord die ervoor zorgen dat ook militairen vroeger kunnen stoppen. Zoals de 42/60 regel, wanneer je op 60 jaar 42 jaar loopbaanjaren hebt gepresteerd. Maar waarom worden die 7 jaar niet-vergoede uren niet meegenomen? Of wat te denken van het opsparen van twee jaar verlof (zoals in de privésector) en de recuperatie? Dan zou een militair op 58 jaar kunnen stoppen. De overheid en de maatschappij hebben een schuld opgebouwd bij iedere militair, deze werd tot nu toe aan het eind van de loopbaan vereffend. Als dat niet meer kan, vrezen we een leegloop van ervaren militairen.

TEKST
Willen-Jan van Ekert

FOTOGRAFIE
Josefien Tondeleir

ILLUSTRATIE
Stien Van Kerckhoven

“DE OVERHEIDSPENSIOENEN WORDEN GEVISEERD.”

Langer werken voor minder pensioen. Zo zou je de plannen van de regering kort kunnen samenvatten. Maar er zijn ook nog addertjes onder het gras zegt Joris Lermytte, stafmedewerker pensioenen bij ACV Openbare Diensten.

ZWAAR BEROEP

“Ambtenaren met een zwaar beroep (politie, militairen, brandweer, onderwijs en douane) hebben een vervroegingscoëfficiënt om eerder met pensioen te kunnen. Zij kregen in het huidige stelsel een bonus van twee jaar bij een loopbaan van 40 jaar. Vanaf 2032 wordt het na 40 jaar nog maar één extra loopbaanjaar.”

VERSTRENGING EN BOETES

“De voorwaarden voor vervroegd pensioen worden verstrengd. Er wordt een malus, of pensioenboete, ingevoerd voor wie niet de helft van een volledige loopbaan werkte. Dat zijn vaak vrouwen die halftijds werken om gezinstaken op te nemen. Zij kunnen op vervroegd pensioen maar krijgen dan een boete van 2 procent per jaar voor hun wettelijke pensioendatum. Terwijl ze sowieso maar een half pensioen hebben. Een onbegrijpelijke maatregel want dit gaat over de laagste pensioenen.

De rode draad blijft langer werken voor minder pensioen. Alleen wie na zijn 67ste blijft doorwerken krijgt een pensioenbonus. Dat zijn mensen die geluk hebben wat hun gezondheid betreft en een job hebben die meestal niet te zwaar is. Een extra zuur gegeven voor mensen met een zwaar beroep.”

de besturen stijgen. ACV Openbare Diensten heeft daarom samen met de andere sociale partners om komende federale en Vlaamse financiering gevraagd. In het federaal regeerakkoord wordt naar een oplossing verwezen, maar het is onduidelijk.

PENSIOENEN BIJ LOKALE BESTUREN

De pensioenen voor statutaire ambtenaren in de lokale sector worden gefinancierd door de lokale besturen. Dat geld komt uit het gesolidariseerd pensioenfonds. Aangezien er nauwelijks nog statutairen bijkomen (er zijn er nog maar 30 procent) blijven de bijdragen voor

FEDERALE OVERHEID

Handboek voor vijf catastrofale jaren

Over vier jaar zullen de federale diensten 1,6 miljard moeten besparen. Een aantal voorziene projecten worden geannuleerd, er moet 30 procent bespaard worden op de kabinetten en de Senaat wordt afgeschaft. Op de personeelsbudgetten is er een besparing van 1,8 procent per jaar. Het eerste jaar zal dat 77 miljoen euro bedragen, geaccumuleerd naar 2029 loopt dat op tot 392 miljoen.

Wat het meest zorgen baart is dat de regering alles wil veranderen: de structuren, de organisatie, de manier van tewerkstelling,

de loopbanen en daarbovenop een zware besparing. Als dit het scenario is, dan worden het vijf catastrofale jaren. Er zijn ook minder opvallende maatregelen die toch grote gevolgen kunnen hebben. Neem de fusies van de departementen. Dat kan heel onschuldig lijken, maar kan ook leiden tot een volledige hertekening van het landschap doordat er een andere mentaliteit, cultuur en werkomgeving is. En er zijn tegenstrijdigheden rond telewerk. Enerzijds werd het afgebouwd, nu wordt het weer uitgebouwd.

Je hoort bepaalde politici zeggen dat vakbonden nooit met een oplossing komen. Maar als wij niet zeggen wat ze willen horen, dan zijn de vakbonden niet

constructief. Het probleem is dat we heel weinig ruimte krijgen om onze visie op tafel te leggen.

Maar we kunnen wel kijken naar de modaliteiten op maat van de openbare sector. In de private sector worden barema's afgesproken per sector. Een onderneming moet zich daaraan houden, maar mag wel meer betalen en de werknemer kan eisen stellen. Bij contractuele tewerkstelling voor de overheid is dat niet het geval.

VLAAMSE OVERHEID

VDAB: de jacht lijkt geopend

De regeringspartijen die op Vlaams niveau beslisten om minder middelen te geven aan de VDAB, zijn dezelfde partijen die op federaal niveau meer inspanningen vragen van de VDAB. Inspanningen zoals het sneller sanctioneren van de zogenaamde niet-werkwilligen.

De vraag is of een dergelijke aanpak gaat werken. Alsof dat deel van de werkzoekenden heel de koek van onze sociale zekerheid zou opvreten. Hier wordt met zeer veel wantrouwen gesproken over mensen die moeilijk een job kunnen vinden.

Over wie gaat het? Er zijn momenteel 219.000 werkzoekenden in Vlaanderen. Daarvan zitten er zo'n 200.000 in een bemiddelingstraject van de VDAB, met zicht op werk. Dan is er nog een klein deel dat in een traject op langere termijn zit. Blijven over: 15.000 mensen die op lange termijn geen zicht hebben op werk. Dat zijn mensen die ook bij onze samenleving horen, maar die het ongeluk hebben om met medische, sociale of psychologische problemen te kampen. 15.000 mensen op 2,5 miljoen tewerkgestelden. Die kleine groep zou ervoor zorgen dat onze sociale zekerheid onbetaalbaar is geworden? De jacht lijkt geopend op die kleine groep kwetsbaren.

RoSa wil als kenniscentrum het genderbewustzijn in Vlaanderen bevorderen en hierdoor de ongelijkheid tussen vrouwen en mannen in de samenleving helpen wegwerken. Directrice Bieke Purnelle ziet weinig tot geen vrouwvriendelijkheid in het federale regeerakkoord.

“Er zijn wat tegenstrijdigheden in het regeerakkoord. Men wil naar een tewerkstellingsgraad van 80 procent met als motto dat wie werkt erop vooruit moet gaan. Maar het is niet zo dat werkende mensen er sowieso op vooruitgaan. Het hangt er maar vanaf wie ze bedoelen met ‘werkende mensen’. Er werken veel meer vrouwen deeltijds dan mannen: 40,2 procent van de vrouwelijke loontrekkenden werkt deeltijds, ten opzichte van 12,1 procent van de mannelijke. Bovendien werken veel vrouwen in zeer slecht betaalde sectoren zoals de diensten- en zorgsector. En vaak in sectoren met preciaire, flexibele contracten. Meer dan 90 procent van de poetshulpen werkt deeltijds omdat er geen voltijdse contracten voor hen zijn. Op die manier krijg je automatisch een inkomenskloof tussen mannen en vrouwen.”

ZORGTAKEN

“Vrouwen werken vaak om andere redenen deeltijds. Ze nemen veel meer zorgtaken op zich, niet alleen thuis maar ook als mantelzorger voor hulpbehoevende ouders of schoonouders. Het probleem is dat dit soort werk niet wordt meegerekend bij de bepaling van het pensioen. Vrouwen worden – naast minder betaald – ook nog eens gestraft omdat ze in de loop van hun leven grote periodes broodnodige zorg verlenen. Men stelt dit vaak als optioneel voor: alsof vrouwen er bewust voor zouden kiezen. Maar zorg is niet optioneel, het is een noodzaak. Neem die weg en de samenleving stort compleet in elkaar.”

BABYBOETE

“Het discours van nu is dat iedereen moet bijdragen en dat kan volgens de overheid alleen maar als je een betaalde job hebt. Als je voor andere mensen zorgt, draag je dus niets bij, wat een heel bizarre gedachte is. Je moet zoveel mogelijk betaald werken en het maakt niet uit of die job zinvol is of iets bijdraagt aan de samenleving. Daar komt nog eens bij dat vrouwen die kinderen krijgen er in hun loopbaan op achteruitgaan. Dat heet in academisch onderzoek de baby- of moederschapsboete. Bij mannen en vrouwen zonder kinderen zien we een gelijke participatie aan de arbeidsmarkt. Zodra vrouwen kinderen krijgen, ontstaat er een kloof. En die loopt per kind op, bij drie kinderen al tot 30 procent. Dat zie je ook terug in

verloning. Vrouwen maken minder kans op promotie, op beter betaalde jobs of op jobs met maatschappelijk aanzien. Wanneer mannen kinderen krijgen, zie je dat effect niet. Ze worden vaak zelfs als betrouwbaarder beschouwd, in tegenstelling tot vrouwen met kinderen. Die zouden minder ambitieus zijn, minder flexibel en veel te vaak thuisblijven. Vrouwen betalen letterlijk een prijs voor het moederschap, zowel in loon als in loopbaan.”

MANNEN EN VROUWEN GELIJK? NIET IN DE PORTEMONNEE!

- 1 op 4 vrouwen **werkt deeltijds** tegenover 1 op 10 mannen.
- Vrouwen verdienen doorgaans **19,9%** minder loon dan mannen.
- Ook het **bedrag van de werkloosheids- of ziekteverzekering is voor veel vrouwen lager** omdat het berekend wordt volgens het brutoloon.
- Er is een pensioenkloof van maar liefst **31%**.
- Vrouwen zijn oververtegenwoordigd in sectoren met **precaire, flexibele en deeltijdse contracten**.
- Binnen openbare diensten is de **kloof tussen mannen en vrouwen een pak kleiner**. Daarom pleiten we ervoor dit model als voorbeeld te nemen in andere sectoren.

VROUWEN

WORDEN MINDER BETAALD
EN OOK NOG EENS GESTRAFT.

VEILIGHEIDSDIENSTEN

Tot je 67ste op de brandweperladder kruipen

De veiligheidsdepartementen zijn blijkbaar de enige waarin geïnvesteerd zal worden. Mooi, maar als vakbond zetten wij vooral in op het welzijn van het personeel. De hoogte van de pensioenen en de verhoging van de pensioenleeftijd is onacceptabel, zeker omdat het over zware beroepen gaat.

Uit een studie van ACV Politie blijkt dat de maatregel om het pensioen te berekenen op méér dan de laatste tien jaar, een impact heeft op de laagste pensioenen van minstens 200 euro en voor de hogere pensioenen tot 500 tot 600 euro netto per maand. Er zou ook werk gemaakt worden

van de aangepaste functies aan het einde van de loopbaan. Bij de politie werd die belofte al eerder gedaan, maar het blijkt gewoon een lege doos.

Het verhaal bij de brandweer is wat betreft pensioen en verloning gelijklopend met dat van de politie. Over de rol van de vrijwilligers is het regeerakkoord nogal vaag. Nochtans zijn de uitdagingen om vrijwilligers geëngageerd te houden groot. Zonder hen zou de brandweer als een kaartenhuis in elkaar vallen. Daar moet dus wel iets tegenover staan. En net als bij Politie, is er ook bij Brandweer die lege doos van aangepaste functies en de langere pensioenleeftijd. Terwijl een brandweerman gemiddeld 8 jaar korter leeft door de gezondheidsrisico's van de job. Blijkbaar moet je tot je 67ste op een brandweperladder kruipen: er zijn geen aangepaste jobs voor hen.

LOKALE BESTUREN

Problemen voor de OCMW's

Werklozen verliezen na twee jaar hun uitkering waarvan velen bij het OCMW van hun gemeente zullen moeten aankloppen. Maar de lokale besturen zijn daar helemaal niet op voorbereid. Voor een stad als Genk zou het gaan om 800 werklozen die hun werkloosheidsuitkering zouden verliezen en voor een leefloon moeten aankloppen bij het OCMW. Dat kan de stad niet aan, vanuit het OCMW is er niet direct mankracht aanwezig om dat allemaal snel te begeleiden en op te volgen. Er zijn nu al moeilijkheden bij de OCMW's om de vacatures ingevuld te krijgen. Men moet nu in sommige steden en gemeenten al

lang wachten op een afspraak om bij het OCMW langs te kunnen gaan.

Er zijn wel middelen voorzien in het federaal regeerakkoord, maar die werden nogal cryptisch omschreven: 'de middelen zijn voorzien op voorwaarde dat er een geïndividualiseerd traject voor maatschappelijke integratie wordt voorzien'. Bovendien moet er aangetoond worden dat die personen terechtkomen in een duurzame tewerkstelling. Op basis daarvan zouden er middelen voor het OCMW beschikbaar komen. Maar voor de bijkomende personeelscapaciteit is niets voorzien. Daarbij komt dat in het verleden al vaker gebleken is dat de federale overheid in gebreke bleef bij het invullen van de financiële beloftes.

RE-INTEGRATIE

De federale regering wil langdurige arbeidsongeschiktheid aanpakken. Tilly Hylebos, jurist bij ACV Openbare Diensten ziet grote bezwaren.

“Om langdurige arbeidsongeschiktheid aan te pakken, werden in het regeerakkoord strengere maatregelen opgenomen. Met de nadruk op een gedeelde verantwoordelijkheid waarbij alle actoren actiever moeten bijdragen aan de re-integratie. De regering is ervan overtuigd dat dit zal leiden tot een snellere terugkeer naar de arbeidsmarkt. Wat wellicht meespeelde, is de geplande verlaging van de kosten voor het sociaalzekerheidsstelsel. De aangekondigde maatregelen zijn een ernstige inbreuk op de bescherming van langdurig zieken.”

DIT ZIJN DE VIJF BELANGRIJKSTE GEPLANEDE WIJZIGINGEN:

→ Strengere sancties langdurig zieken

Wie langer dan een jaar ziek is, krijgt een verplichte arbeidspotentieelbeoordeling en volgt een verplicht re-integratietraject. Er zijn zwaardere sancties voor wie onvoldoende meewerkt of een afspraak met de Terug Naar Werk-coördinator weigert. “Dit betekent dat er minder ruimte is om ziek te zijn. Het gaat uit van een visie dat mensen profiteren. Men gaat daarbij voorbij aan het gegeven dat veel langdurig zieken ook na een jaar nog niet terug aan het werk kunnen gaan. Daarnaast is er ook pas na 8 weken werkhervatting recht op gewaarborgd loon als er sprake is van herval.”

→ Strengere controle en stimulansen ziekenfondsen

Ziekenfondsen worden verplicht om arbeidsongeschikte personen te informeren over re-integratiemogelijkheden, tenzij de medische situatie dit onmogelijk maakt. Het impliceert een actievere rol voor de ziekenfondsen. Hun financiering zal sterker afhangen van hun succes bij het terugleiden van langdurig zieken naar de arbeidsmarkt.

→ Verhoogde verantwoordelijkheid en verplichtingen werkgevers

Werkgevers worden verplicht de eerste twee maanden van de arbeidsongeschiktheid 30 procent van de

ziekte-uitkering te betalen. Kmo's worden vrijgesteld van deze verplichting. Er is de verplichting voor werkgevers om het arbeidspotentieel in te schatten na acht weken arbeidsongeschiktheid. Voor bedrijven met meer dan 20 werknemers is er sanctie voorzien wanneer er binnen 6 maanden geen re-integratietraject wordt opgestart voor werknemers.

“Re-integratieacties worden ook sneller opgestart: vanaf dag een bij onderling akkoord, vanaf maand twee door de preventiearts en vanaf acht weken bij opstart door de werkgever. Er wordt geen rekening gehouden met de medische situatie van de arbeidsongeschikte, wat voor ons absoluut een no-go is. Daarnaast is ook voorzien dat men de termijn voor de opstart van de procedure medische overmacht verkort van 9 naar 6 maanden. Wat een enorme impact kan hebben op de gemoedsrust van de zieke werknemer die zich moet focussen op herstel eerder dan op de angst om aan de deur gezet te worden.”

→ Nieuwe rol behandelende artsen en arbeidsartsen

Er moet via een geschiktheidsattest of 'fit note' aangegeven worden welke taken nog uitvoerbaar zijn. Behandelende artsen zullen dus nauwer moeten samenwerken met arbeidsartsen en ziekenfondsen om de resterende arbeidscapaciteit in kaart te brengen. Via het 'TRIO-platform' moet de arbeidsarts rechtstreeks informatie bieden over de arbeidsongeschiktheid van werknemers, inclusief de aard van de gezondheidsproblematiek.

→ Versterkte rol preventieadviseurs

Er wordt voorzien om het re-integratieproces efficiënter te maken waardoor de samenwerking tussen de regionale bemiddelingsdiensten en preventiediensten wordt versterkt.

HET GELD HALEN WAAR HET ZIT?

Vermogens in België worden veel lichter belast dan inkomsten uit arbeid. ACV pleit voor een billijke vermogens- en vermogensinkomstenbelasting aan de hand van de invoering van een vermogenskader. Een vermogensbelasting is een belasting op het vermogen zelf. Een vermogenswinstbelasting is een belasting op de aangroei van het vermogen. Beiden sluiten elkaar niet uit. De potentiële opbrengst van een vermogensbelasting is minstens 5 miljard euro per jaar. De opbrengst van een algemene meerwaardebelasting op aandelen en vastgoed (exclusief eigen woning) bedraagt rond de 5 miljard euro jaarlijks. België loopt zo jaarlijks minstens 10 miljard euro mis.

Alle gegevens om tot een vermogenskader te komen zijn er. Indien er politieke wil is dan is een vermogenskader maar een kwestie van tijd. Argumenten over privacy zijn achterhaald, want men screent wel wie over een sociale woning beschikt.

ACV-VOORSTEL

Het ACV stelt een vermogensbelasting voor van 1 procent op de eerste schijf van 1.000.000 tot 1.500.000 euro, 1,25 procent van 1.500.000 tot 2.000.000 euro en 1,5 procent op alles daarboven. De eigen woning wordt hierbij geteld op basis van de werkelijke verkoopwaarde. De grenzen gelden per persoon en niet per gezin.

Er zijn ook een aantal vermogenswinstbelastingen die we willen uitbreiden, zoals de belasting op intresten, dividenden en de belasting op huurinkomsten. We pleiten ook voor de invoering van een meerwaardebelasting op roerende en onroerende goederen. Bijvoorbeeld een van 30 procent op gerealiseerde meerwaarden op alle financiële producten, zowel beursgenoteerde als niet-beursgenoteerde, en op onroerende goederen die niet de eigen woning zijn.

BELGIË LOOPT
JAARLIJKS
MINSTENS
10 MILJARD
EURO MIS.

DE WELVAARTSENVELOPPE VERDWIJNT

De welvaartsenveloppe was een budget waarmee alle uitkeringen (pensioenen, ziekte, arbeidsongevallen, werkloosheid en sociale bijstand) werden verhoogd bovenop de index zodat ze het niveau van de welvaart volgden. Het is een belangrijk instrument om de laagste uitkeringen te ondersteunen omdat zowat alle minimumuitkeringen zich nog onder de armoedegrens bevinden.

Het verdwijnen van de enveloppe leidt in de begroting tot 2029 tot een besparing van 2,8 miljard. In de plaats daarvan zou er vanaf 2026 een zeer beperkt bedrag van 25 miljoen per jaar komen om bepaalde uitkeringen te verhogen. Voorlopig is onduidelijk over welke uitkeringen het gaat.

Vakbonden, armoedeorganisaties en ziekenfondsen verzetten zich tegen deze drastische beslissing. Op termijn gaat het om een groot verlies aan inkomen en dat zullen we merken aan stijgende armoedecijfers. ➡

HOE WORDT DE ARMOEDEGRENS BEPAALD?

De armoedegrens is een Europese definitie en wordt vastgesteld op 60 procent van het mediaaninkomen van de hele bevolking. Wie daaronder valt, zit in de armoede. In België gaat dat over 11,5 procent van de bevolking. 18,2 procent loopt het risico om in de armoede te belanden.

DE MILITANT

“Als militant ben je niet alleen bemiddelaar, maar ook psycholoog.”

Koenraad Van Speybroeck werkt als medewerker bij de Mobiele Eenheid van het Agentschap Justitie & Handhaving. Hij is sinds 2013 militant bij ACV Openbare Diensten.

TEKST
Stijn Fraeters

FOTOGRAFIE
Anton Coene

Na carrières als rijkswachter, veiligheids-verantwoordelijke en zelfs tuinaanlegger, belandde Koen in 2012 bij Justitie. “Ik zag een vacature voor installateur van technische alarmen. Ik was meteen geïnteresseerd, ook al had ik geen idee wat het was”, lacht Koen. Tijdens het sollicitatiegesprek viel de puzzel in elkaar: hij zou enkelbanden plaatsen. “Heel Vlaanderen zien, mensen thuis ontmoeten én hen helpen te integreren in de maatschappij? Een job uit de duizend.”

Dat sociale engagement kreeg Koen van thuis mee. Zijn vader was ACV-regiovoorzitter, zijn moeder verpleegkundige. “Mijn vader zei altijd: ‘Arbeider of baron, iedereen heeft zijn problemen. De kunst is om naar beiden te luisteren’.” Dat hij in 2013 militant werd, was dan ook een logische stap. “Als militant ben je niet alleen een bemiddelaar, maar ook een beetje psycholoog en sociaal werker. Ik ben er om te luisteren, los van rang of vakbond. Problemen oplossen is wat telt.” Zo hielp hij ooit een collega die bij een andere vakbond zat. “Zijn probleem is opgelost, en niet veel later stapte hij over naar ACV Openbare Diensten. Dat vond ik het mooiste compliment dat ik kon krijgen.”

Zijn focus? Het welzijn van zijn collega's. “Het klinkt banaal, maar ik ijver nu voor betere zetels in onze wagens. We rijden meer dan 1000 kilometer per week. Een ergonomische stoel is dus absoluut nodig.” Ook veiligheid is cruciaal. “Voor ik een huis binnenstap, vraag ik of er nog andere mensen zijn en stippel ik een vluchtweg uit. Je moet altijd op je hoede zijn.” Opvallend: Koen ondervond nog nooit agressie. “Het begint met je eigen houding. Daar hangt ontzettend veel vanaf. Ik breek altijd het ijs met: ‘Ik ben Koen en je weet wat ik kom doen.’ Meestal volstaat dat.”

Koen krijgt zo dagelijks een unieke, maar soms harde inkijk in de samenleving. “Ik zie de dikste villa's in Knokke, maar ook panden waar de miserie niet te overzien is—onveilige woningen, torenhoge stapels vuilnis, kinderen die ertussen spelen. Wij zien de rand van de maatschappij. Dat is mentaal niet altijd eenvoudig.”

Hij ziet een belangrijke rol weggelegd voor elektronisch toezicht als oplossing voor de overbevolkte gevangenissen. “Wie zijn straf thuis kan uitzitten met een enkelband, maakt plaats voor wie écht achter de tralies hoort.”

LAAT DE STERKSTE SCHOULDERS NIET ONGEMOEID!

Toen we dit nummer voorbereidden, vroegen we ons af of een ruim dossier over de maatregelen in het federaal regeerakkoord niet te veel ‘oud nieuws’ zou zijn. Maar dat is het zeker niet.

De regering De Wever verkondigt graag dat het allemaal niet zo erg is als de vakbonden laten uitschijnen, maar net daarom is het belangrijk dat we de feiten en de cijfers blijven herhalen. Wat ons boven het hoofd hangt, is onrechtvaardig en iedereen moet dat weten. Een lid dacht onlangs dat de pensioenmalus pas zou gelden voor startende werknemers, maar dat is niet het geval, de pensioenmalus gaat in vanaf 2026, voor iedereen.

We moeten dus onze boodschap blijven brengen: dit regeerakkoord is oneerlijk. De sterkste schouders worden ongemoeid gelaten terwijl er miljarden worden bespaard op sociale zekerheid en overheidsdiensten. Mensen die ziek worden, vrezen vanaf nu niet enkel voor hun gezondheid maar ook voor hun pensioen later.

Dit is geen verhaal van ‘het kan niet anders’, zoals De Wever graag zegt. De Arizona-regering maakt een duidelijke keuze om te besparen ten koste van gewone werkmensen en kwetsbare groepen.

Staak daarom mee op 31 maart. Meer info daarover via:

Ilse Heylen is
voorzitter
van ACV
Openbare Diensten

"Je zwemt hier in een prachtig gerenoveerd kader."

WIE

Paulien Troch

KLANT BIJ

Het zwembad van Elsene

Het tekort aan openbare zwembaden in Brussel is een oud zeer. De opening van een nieuw zwembad is dan ook groot nieuws. In december heropende het gerenoveerde zwembad van Elsene de deuren. Brusselaars kunnen nu opnieuw hun wekelijkse baantjes trekken in het oudste openbare zwembad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zelfs één van de oudste zwembaden van België.

Paulien woont in het centrum van Brussel, maar zakt sinds de heropening één keer per week af naar Elsene. "Terug zwemmen stond al lang op mijn lijstje, maar het lukte niet om er een gewoonte van te maken omdat er geen zwembad is dicht bij mijn huis. Toen ik hoorde dat dit zwembad opnieuw open ging, zijn mijn zwembuddy en ik direct de sfeer komen opsnuiven. Dat beviel ons enorm: je zwemt in een prachtig gerenoveerd kader en het valt hier redelijk goed mee van drukte. Het is leuk dat je op vrijdag tot 21 uur kan zwemmen en ook op zaterdag en zondag is het zwembad de hele dag open. Ik heb dus geen excuus meer om niet te zwemmen (lacht)."

TEKST

Eva Hugaerts

FOTOGRAFIE

Thomas De Boever

11%

De Arizona-politici verdedigen hun regeerakkoord graag met de uitspraak dat zware besparingen niet anders kunnen en ook dat iedereen moet bijdragen. Maar de werkende mensen dragen veel meer dan een steentje bij, terwijl wie rijk is, de dans ontspringt. Zo werd er afgesproken dat de 'sterkste schouders' vooral niet méér dan 11% van de totale inspanningen mogen dragen. Een vermogensbelasting van amper 500 miljoen euro is daarvan het resultaat. Terwijl de gemiddelde mens op vele vlakken tegelijk wordt geraakt door besparingen van vele miljarden op onder andere pensioenen, eindeloopbaan, ziekte, gezondheidszorg en openbare diensten.

Dit regeerakkoord is oneerlijk en onrechtvaardig. Daarom staken we op 31 maart.

Wil je graag aansluiten bij de staking? Alle info via →

NORMALISERING VAN EEN WAANZINNIG SCHOUWSEL

Het debat over openbare diensten raakt ook in België steeds meer in de ban van de 'hervormingen' van president Trump en Elon Musk in de Verenigde Staten. Zowel Koen Kennis (N-VA) als Eva De Bleeker (Open Vld) vonden al dat ze de hallucinante acties van Elon Musk moesten bijtreden. Zo bewierookte Kennis Musk die met een 'ingenieursblik' naar de werking van de overheid zou kijken. Dat zou de openbare diensten "efficiënter en effectiever" maken. Ook Eva De Bleeker vond de mail die Musk naar ambtenaren had gestuurd "gewoon gezond verstand".

Zulke uitspraken zijn gevaarlijk en dragen bij tot de normalisering van wat eigenlijk een waanzinnig schouwspel is. De desastreuze recepten van Trump en Musk horen niet thuis in een constructief debat over de Belgische openbare diensten.

Lees ons volledig opiniestuk hierover op →

Op 22 maart 2016 vonden de dodelijkste aanslagen in de Belgische geschiedenis plaats. In de luchthaven van Zaventem en metrostation Maalbeek vielen 35 doden en honderden gewonden. Het blijft een datum die in ons collectief geheugen gegrift staat. Een datum waarop we de vele slachtoffers herdenken en ook aandacht hebben voor het moedige werk van de veiligheidsdiensten en zorgverleners die op 22 maart tot het uiterste gingen.

TOT SLOT